

Internetconsultatie Cameratoezicht op verzamelcentra

Aanleiding

We constateren dat onduidelijk is welke incidenten ten grondslag liggen aan het besluit cameratoezicht te willen gaan inzetten op verzamelcentra. Er heeft met de sector geen enkel overleg plaatsgevonden over de precieze aanleiding om tot deze ingrijpende en verstrekkende maatregel van cameratoezicht over te gaan.

Graag zien wij een overzicht en opsomming van de eventuele incidenten die ten grondslag liggen aan de nu ingeslagen route naar cameratoezicht.

Alternatieven

Het is onduidelijk of alternatieven naast cameratoezicht overwogen en beoordeeld zijn. We constateren dat er geen alternatieven aan de sector voorgesteld zijn, of met de sector besproken zijn.

Is er nagedacht over alternatieven voor (ondersteuning van) toezicht? En als dat zo is, kan dan aangegeven worden wat daar mee gedaan is en waarom daarmee niet verder gegaan is? En waarom daarover met de sector geen overleg gevoerd is?

Proportionaliteit

We achten de maatregel 'cameratoezicht' disproportioneel. De nu voorgestelde route, vastgelegd in wetgeving, is de meest verstrekkende en ons inziens buitenproportionele route.

Is de proportionaliteit van zo'n maatregel als verplicht camera's plaatsen, verplicht opnames maken en bewaren, en verplicht laten inzien door overheidsambtenaren beoordeeld? En zo ja hoe is dat dan gewogen?

Privacy

Wettelijke verplichting tot het plaatsen van camera's op verzamelcentra voor dieren betekent een behoorlijk grote aantasting van de privacy van personen die daar verblijven en/of komen.

Verzamelcentra zijn private bedrijven, geen openbare gelegenheden. Het terrein en de opstallen zijn privé-eigendom en staan op privé grondgebied. De eigenaar c.q. beheerder woont veelal bij het bedrijf, op het bedrijfsterrein. Dat betekent dat hij/zij en de gezinsleden daar permanent verblijven.

Het bedrijf wordt frequent (zeker wekelijks, veelal vaker) bezocht door personen die daar vanwege uitoefening van hun beroep moeten zijn: Dierverzorgers, veehandelaren, transporteurs, chauffeurs, dierenartsen (ook NVWA), maar ook technische dienstverleners en andere personen. De bedoeling van cameratoezicht is dat de dieren en de omgang met de dieren gemonitord wordt. Dat betekent in praktijk dat bovengenoemde personen gefilmd worden c.q. op film komen te staan. Daarbij is het

onontkoombaar dat zij persoonlijk herkenbaar in beeld komen/zijn. Dat is zeer ongewenst. Temeer als zij daar zelf geen toestemming voor hebben gegeven. Dat betekent een aantasting van de privacy.

Hoe zal de privacy van deze mensen geborgd worden? En hoe wordt geborgd dat en hoe de gemaakte beelden anoniem blijven c.q. geanonimiseerd worden voor personen?

Consequenties voor werk personen

Het werken onder cameratoezicht doet wat met mensen. Het kan weleens betekenen dat vele mensen hun werkzaamheden daar stopzetten. Niet omdat ze iets te verbergen hebben, maar omdat ze continu en ongewild gefilmd worden.

Is er voldoende stilgestaan bij wat het kan betekenen voor mensen die moeten werken met continu een camera op zich gericht? Hoe wordt dat meegewogen bij besluit over cameratoezicht?

Veiligheid van mensen

De veiligheid van de mensen die wonen en werken op een verzamelcentrum kan in het geding komen. Als beelden / filmopnamen naar buiten komen waarbij personen en/of terrein herkenbaar zijn, is het zeer denkbaar dat betrokkenen onheus bejegend of bedreigd zullen worden.

Is er nagedacht over hoe dit te voorkomen en hoe de veiligheid van deze mensen geborgd wordt? Hoe wordt het 'lekker' van beelden voorkomen? Hoe en door wie wordt voorkomen dat beelden terecht komen bij dieractivisten?

Kosten

De ondernemers worden gedwongen tot het doen van behoorlijke investeringen in hardware en software, inclusief het benodigde onderhoud en kosten verbonden aan uitlezen van de beelden (tijd controleur en eigenaar).

Hoe is nagedacht over of en hoe deze kosten gecompenseerd worden?

Apparatuur en opnames

In de concept wettekst wordt in artikel 8.44a bij punt 1 gesteld dat "in de inrichting permanent voorzieningen aanwezig zijn om bewegend beeld en geluid, of andere bij of krachtens algemene maatregel van bestuur bepaalde waarnemingen, vast te leggen van in de inrichting verrichte handelingen met betrekking tot dieren en daarvan afkomstige producten, en dat deze voorzieningen permanent in werking zijn". Geëist wordt dus dat opnameapparatuur altijd, 24 uur per dag, 7 dagen per week, beeld en geluid opneemt.

Hoe vindt de overheid verdedigbaar dat opnameapparatuur op priveterrein continu opnames moet maken?

Gesteld wordt dat nadere specificaties later vastgesteld worden via een Algemene Maatregel van Bestuur (amvb).

Wat betekent dit concreet voor de bedrijven? Hoe loopt dat proces en hoe worden de ondernemers daarbij betrokken? Hoe wordt transparantie in dat proces geborgd?

Vastlegging, bewaring en borging van beelden

In artikel 8.44a bij punt 2 en 3 wordt wederom gesproken over een amvb waarin dan in een latere fase voorgeschreven wordt welke eigenschappen de voorzieningen moeten hebben, hoe beeld en geluid vastgelegd moeten worden, hoe de gegevens beschermd moeten worden, hoe lang de beelden bewaard moeten worden, hoeveel voorzieningen (lees: camera's) er dan moeten komen, en waar die geplaatst moeten worden. Tevens moeten dan regels gesteld kunnen worden over de toepassing van kunstmatige intelligentie bij het vastleggen of het bewerken van bewegend beeld, geluid en de waarnemingen. Met als doel selectie van waarnemingen mogelijk te maken.

Hoe loopt dat proces en hoe worden de ondernemers daarbij betrokken? Hoe wordt transparantie in dat proces geborgd?

Hoe wordt geregeld en geborgd dat bijvoorbeeld normaal opdrijven van dieren (omdat ze anders niet lopen) niet beoordeeld wordt als 'ongeoorloofd handelen'?. En hoe wordt geborgd dat de factor mens bij deze beoordeling geüniformeerd is?

Beschikbaarstelling beelden

In artikel 8.44c staat bij punt 1 dat bepaalde ambtenaren en personen te allen tijde toegang mogen hebben tot de waarnemingen die worden of zijn vastgelegd, ter plaatse in de inrichting en via het internet.

Hoe en waar wordt bepaald wie toegang mogen hebben tot de beelden? Welke inspraak heeft de ondernemen daarbij?

Betekent bovenstaande dat de beelden van dit private bedrijf online beschikbaar zouden moeten zijn? En hoe wordt dan bescherming (denk aan Cyber-aanval) geregeld?

Verwerking persoonsgegevens

In artikel 8.44d bij punt 1 wordt gesteld dat de ondernemer verantwoordelijk wordt gesteld voor verwerking van persoonsgegevens.

Betekent dit dat hij voor alle bezoekers van zijn bedrijf, dus dierverzorgers, veehandelaren, transporteurs, chauffeurs, dierenartsen (ook NVWA), maar ook technische dienstverleners en andere personen persoonsgegevens moet vastleggen en beheren?

Is nagedacht over welk effect dit kan hebben op de activiteiten of voortbestaan van het bedrijf? En op de relatie tussen de ondernemer en zijn klanten en bezoekers?

Samengevat:

1. Er is bij de sector geen inzage in de aanleiding waarom deze keuze voor wettelijk verplicht cameratoezicht gemaakt wordt, de afwegingen die daarbij gemaakt zijn, en of er alternatieven overwogen zijn.

2. Het huidige wetsvoorstel aangaande cameratoezicht op verzamelcentra heeft vergaande en sociaal-maatschappelijk gezien ongewenste consequenties voor de betreffende ondernemers, hun werknemers, hun gezin, familie en bedrijfsbezoekers. In termen van (aantasting van) privacy en veiligheid, en zelfs voortbestaan.

3. De maatregel van cameratoezicht is buitenproportioneel in relatie tot dit bedrijfstype en de werkzaamheden die daar plaatsvinden.

4. Het ontbreekt zeer aan duidelijkheid over privacybescherming, borging van gegevens, eigendom en bescherming van beelden, verplichting tot verwerking van persoonsgegevens, nadere invulling van eisen aan apparatuur en software, te maken kosten, etc. waardoor de sector/ondernemers in deze sector totaal niet weten wat er praktisch gezien op hen afkomt.

5. Er is geen onderzoek gedaan, of aanwijzing of bewijs getoond, of en hoe cameratoezicht zou bijdragen aan een beter dierenwelzijn op deze categorie bedrijven.

Tot slot

Er zijn grote zorgen dat invoering van verplicht cameratoezicht op verzamelcentra voor aantal centra zal leiden tot beëindigen van de activiteiten. Vanwege een of meer hierboven genoemde effecten. Dat wil niet zeggen dat het bijeenbrengen van dieren stopt. Er is grote kans dat dat op een andere manier ingevuld gaat worden die niet gewenst en zeker niet beter controleerbaar is.

Het erkende verzamelcentrum heeft nou juist die belangrijke rol van gestructureerd, gecontroleerd, vakkundig en deskundig bijeenbrengen van dieren. Waarbij veelal de transportduur voor het individuele dier juist korter is. Als verplicht cameratoezicht vanwege de in deze notitie genoemde redenen gaat leiden tot wijziging in deze beproefde werkwijze, is dat een effect dat het welzijn van de dieren juist niet ten goede komt.

NB

Wij maken al langer bezwaar tegen het boetestelsel dat in de huidige vorm onder meer leidt tot een stapeling van boetes. Nu de evaluatie van het boetestelsel in de tweede helft van 2022 plaatsvindt verzoeken wij u om bij deze wijziging van de Wet dieren ook de resultaten van de evaluatie van het bestuurlijke boetestelsel mee te nemen. Een volgende wijziging van de Wet dieren laat immers te lang op zich wachten.